

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства фінансів України

25 березня 2025 року № 171

**Порядок
здійснення моніторингу діяльності фінансових агентів
(включаючи опитування)**

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає напрями та особливості здійснення контролюючими органами моніторингу діяльності фінансових агентів (далі – моніторинг), а також особливості проведення опитування фінансових агентів, які є Підзвітними Фінансовими Установами для цілей застосування Загального стандарту звітності CRS.

2. Терміни, що вживаються в цьому Порядку, використовуються у значеннях, наведених у Порядку застосування загального стандарту звітності та належної перевірки інформації про фінансові рахунки (Common Standard on Reporting and Due Diligence for Financial Account Information), затвердженому наказом Міністерства фінансів України від 26 травня 2023 року № 282, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 29 червня 2023 року за № 1090/40146 (далі – Порядок застосування Загального стандарту звітності CRS), та Податковому кодексу України (далі – Кодекс).

3. Цілями моніторингу як способу здійснення податкового контролю є виявлення:

організацій, які є Підзвітними Фінансовими Установами (далі – ПФУ), але не подали заяву про взяття їх на облік як ПФУ у контролюючому органі відповідно до вимог пункту 39³.3 статті 39³ розділу I Кодексу;

ПФУ, які не подають звіти про підзвітні рахунки;

суб'єктів господарювання, які є звітними фінансовими установами України відповідно до вимог Угоди FATCA;

можливих ризиків порушення ПФУ вимог щодо належної комплексної перевірки Фінансових Рахунків та виявлення Підзвітних Рахунків;

ризиків участі організацій, у тому числі тих, які є ПФУ, у діяннях або практиках, спрямованих на ухилення від виконання зобов'язань законодавства, що впроваджує Загальний стандарт звітності CRS, та від виявлення Підзвітних Рахунків для цілей виконання Багатосторонньої угоди CRS;

фінансових агентів, які несвоєчасно подають звіти про підзвітні рахунки;

ПФУ, які подають звіти про підзвітні рахунки з недостовірними, неповними або помилковими відомостями;

НАКАЗ Мінфін СЕД АСКОД

Сертифікат 3FAA9288358EC003040000008B70280058F5D100

Підписувач Паламар Людмила Олександрівна

Дійсний з 26.02.2024 16:11:14 по 26.02.2026 16:11:14

Міністерство фінансів України

№ 171 від 25.03.2025

ПФУ, які порушують вимоги пункту 39³.5 статті 39³ розділу I Кодексу щодо зберігання документів та інформації, що підтверджують здійснення фінансовим агентом заходів належної комплексної перевірки.

4. Під час здійснення моніторингу контролюючі органи використовують:

- інформацію зі звітів про підзвітні рахунки, з податкової та фінансової звітності, додаткову інформацію та/або обґрунтування (пояснення), надані фінансовими агентами на запити контролюючих органів відповідно до вимог статті 39³ розділу I Кодексу;
- інформацію інформаційно-комунікаційних системи ДПС;
- інформацію (матеріали і відомості) контролюючих органів, отриману під час здійснення перевірок;
- інформацію, отриману від компетентних органів іноземних держав;
- податкову інформацію, отриману відповідно до статті 73 глави 7 розділу II Кодексу;
- інформацію, отриману від Національного банку України та Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку відповідно до підпункту 72.1.2.7 підпункту 72.1.2 пункту 72.1 статті 72 глави 7 розділу II Кодексу;
- інструмент пошуку та завантаження списку іноземних фінансових установ (FFI) FATCA;
- інформацію, отриману контролюючими органами від інших органів державної влади України;
- інформаційні бази даних, державні реєстри та іншу інформацію органів державної влади України;
- аналіз будь-яких інформаційних джерел, що містять відкриту інформацію та надають інформацію про діяльність організації.

5. Під час здійснення моніторингу контролюючим органом може проводитись опитування шляхом надсилання запитів про опитування ПФУ або групі ПФУ, що проводиться відповідно до вимог розділу IV цього Порядку.

II. Моніторинг виконання організаціями вимог щодо їх взяття на облік у контролюючому органі як ПФУ

1. Контролюючі органи здійснюють виявлення організацій, які можуть відповідати терміну «Підзвітна Фінансова Установа», визначеному в пункті 5 глави 1 розділу II Порядку застосування Загального стандарту звітності CRS, але не подали заяву про взяття їх на облік як ПФУ, шляхом здійснення первинного аналізу джерел інформації, визначених в пункті 4 розділу I цього Порядку.

2. На підставі проведеного первинного аналізу інформації контролюючий орган формує перелік організацій, які є можливими порушниками вимог пункту 39³.3 статті 39³ розділу I Кодексу, та визначає заходи, передбачені

статтею 39³ розділу I та главами 7, 8 розділу II Кодексу, які необхідно здійснити щодо цих організацій.

Перелік організацій, які можуть вважатись ПФУ, але своєчасно не подали заяву про взяття їх на облік у контролюючому органі, визначається на основі одного з індикаторів (ознак), які дозволяють вважати, що фінансова установа може кваліфікуватися як ПФУ, зокрема:

організація вже самостійно класифікувала себе як ПФУ та подала звіт про підзвітні рахунки або вказала себе як Фінансову Установу в документі самостійної оцінки, наданому іншій ПФУ (наприклад, банку);

організація визначила себе як звітну фінансову установу України для цілей Угоди FATCA через реєстрацію для цілей звітування відповідно до Угоди FATCA на вебсайті Служби внутрішніх доходів США та одержала код GFIN, але не стала на облік у контролюючому органі як ПФУ;

організація отримала ліцензію регулятора ринку фінансових послуг та її діяльність тісно пов'язана з діяльністю Депозитарної Установи, Кастодіальної Установи, Визначеної Страхової Компанії або Інвестиційної Компанії;

організація є членом професійної асоціації чи іншого об'єднання суб'єктів, які надають фінансові послуги або професійні послуги на ринках капіталу.

3. Якщо контролюючий орган має підстави вважати, що організація порушила вимогу щодо подання заяви про взяття її на облік як ПФУ (наприклад, є банком), контролюючий орган надсилає такій організації запит з вимогою стати на облік як ПФУ та надати пояснення про причини несвоєчасного виконання організацією вимог пункту 39³.3 статті 39³ розділу I Кодексу. Запит складається контролюючим органом та надсилається організації з дотриманням вимог статті 42 глави 1, статті 73 глави 7 розділу II Кодексу.

Якщо після одержання запиту від контролюючого органу організація добровільно подає заяву до контролюючого органу про її взяття на облік як ПФУ та контролюючий орган не має підстав вважати, що організацією порушено інші вимоги статті 39³ розділу I Кодексу, то жодних додаткових заходів до такої ПФУ не вживається.

4. Якщо за результатами первинного аналізу джерел інформації, визначених у пункті 4 розділу I цього Порядку, контролюючому органу для встановлення наявності порушення або правопорушень у діяльності організації необхідно отримати додаткову інформацію, контролюючий орган надсилає такій організації запит відповідно до вимог статті 42 глави 1, статті 73 глави 7 розділу II Кодексу.

5. У разі наявності групи організацій, які здійснюють аналогічну або подібну діяльність (мають подібний перелік ліцензій), щодо яких виявлено ризик неправильного тлумачення положень Порядку застосування Загального стандарту звітності CRS, що може призвести до неправильного встановлення

наявності у організацій статусу ПФУ, контролюючий орган приймає рішення про направлення такої групі організацій запитів про опитування.

Під час формулювання запитань у запиті про опитування враховуються галузеві особливості діяльності організацій.

Запит про опитування повинен включати питання, які дозволяють встановити наявність або відсутність у організації статусу ПФУ.

6. За результатами аналізу відповідей на індивідуальні запити, надіслані відповідно до пункту 4 цього розділу, або відповідей на запити про опитування, надіслані відповідно до пункту 5 цього розділу, контролюючий орган:

1) не здійснює додаткових дій щодо тих організацій, у діяльності яких виявлені під час моніторингу ризику не підтвердились, або якщо організація добровільно виконала усі вимоги статті 39³ розділу I Кодексу та усунула усі виявлені порушення, про що повідомила контролюючий орган у відповіді на запит у порядку, визначеному статтею 73 глави 7 розділу II Кодексу; або

2) відповідно до вимог статті 78 глави 8 розділу II Кодексу приймає рішення про проведення документальної позапланової перевірки щодо тих організацій, які не надали відповідь на запит, або якщо у відповіді на запит контролюючий орган виявив або підтвердив наявність можливого порушення вимог статті 39³ розділу I Кодексу.

7. Якщо за результатами здійснення первинного аналізу джерел інформації, визначених у пункті 4 розділу I цього Порядку, контролюючий орган виявляє можливе порушення вимоги щодо взяття на облік ПФУ організацією, яка є трастом або іншою організацією без статусу юридичної особи, створеною відповідно до законодавства іноземної юрисдикції, та яка не стоїть на обліку у контролюючому органі, тоді контролюючий орган вживає такі заходи:

1) встановлює особу, яка є резидентом України, та яка відповідно до закону або договору уповноважена або зобов'язана подавати звітність від імені іноземної організації (далі – уповноважений резидент). Для встановлення уповноваженого резидента контролюючий орган може звертатись до іноземного компетентного органу іноземної юрисдикції на підставі міжнародного договору, що містить положення про обмін інформацією для податкових цілей;

2) у разі встановлення уповноваженого резидента, визначеного в підпункті 1 цього пункту, контролюючий орган надсилає уповноваженому резиденту запит з вимогою подати заяву про взяття на облік організації, яка є ПФУ, відповідно до вимог пункту 39^{3.3} статті 39³ розділу I Кодексу та Порядку взяття на облік та зняття з обліку фінансових агентів, які є підзвітними фінансовими установами для цілей багатосторонньої угоди компетентних

органів про автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки та загального стандарту звітності та належної перевірки інформації про фінансові рахунки, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30 серпня 2023 року № 468, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 вересня 2023 року за № 1618/40674;

3) у разі невиконання уповноваженим резидентом вимог контролюючого органу або виявлення можливого іншого порушення вимог статті 39³ розділу I Кодексу в діяльності іноземної організації – ПФУ, контролюючий орган приймає рішення про призначення документальної позапланової перевірки щодо уповноваженого резидента відповідно до вимог пункту 78.10 статті 78 глави 8 розділу II Кодексу.

III. Моніторинг виконання ПФУ вимог законодавства, що впроваджує Загальний стандарт звітності CRS

1. Моніторинг діяльності ПФУ, що здійснюється контролюючими органами відповідно до цього розділу, спрямований на виявлення таких організацій, які:

не здійснюють належну комплексну перевірку Фінансових Рахунків та виявлення Підзвітних Рахунків або здійснюють її з порушенням вимог Порядку застосування Загального стандарту звітності CRS;

беруть участь у діяннях або практиках, спрямованих на ухилення від виконання зобов'язань законодавства, що впроваджує Загальний стандарт звітності CRS, та від виявлення Підзвітних Рахунків для цілей виконання Багатосторонньої угоди CRS;

не подають або несвоєчасно подають звіти про підзвітні рахунки;

подають звіти про підзвітні рахунки з помилковими, неповними або недостовірними відомостями;

порушують або не виконують вимоги пункту 39^{3.5} статті 39³ розділу I Кодексу щодо зберігання документів та інформації, що підтверджують здійснення заходів належної комплексної перевірки.

2. Моніторингу підлягають усі ПФУ.

Контролюючий орган визначає організації, до яких може бути застосовано заходи відповідно до глав 7, 8 розділу II Кодексу, на основі індикаторів (ознак), які дають підстави вважати, що ПФУ може не виконувати або порушувати вимоги законодавства, що впроваджує Загальний стандарт звітності CRS, зокрема:

ПФУ подає звіт про підзвітні рахунки з відомостями про незадокументовані рахунки;

кількість незадокументованих рахунків у звіті про підзвітні рахунки ПФУ є більшою за середній показник у звітності інших ПФУ тієї ж галузі (з тим же або подібним переліком ліцензій) та/або кількість таких рахунків не зменшується;

ПФУ веде Виключені Рахунки та/або заявляє про це в рекламних матеріалах, що розміщуються в мережі «Інтернет»;

ПФУ веде Підзвітні Рахунки, щодо яких відсутня інформація про ідентифікаційний номер платника податків (або функціональний еквівалент за відсутності ідентифікаційного номера платника податків) Власника Рахунку або контролюючої особи;

ПФУ не вимагає від Власників Рахунків документи самостійної оцінки щодо кожного Нового Рахунку (наприклад, документи самостійної оцінки отримуються щодо кожного клієнта, а не кожного рахунку);

ПФУ два або більше разів порушила строки подання звіту про підзвітні рахунки;

контролюючим органом одержано інформацію від компетентного органу іноземної держави про можливе порушення ПФУ вимог Загального стандарту звітності CRS.

3. Якщо за результатами первинного аналізу джерел інформації, визначених у пункті 4 розділу I цього Порядку, контролюючий орган виявляє індикатор (ознаку) або індикатори (ознаки) порушення, контролюючий орган надсилає такій організації запит відповідно до вимог статті 42 глави 1, статті 73 глави 7 розділу II Кодексу.

За наявності підстав, визначених статтею 78 глави 8 розділу II Кодексу, контролюючий орган призначає документальну позапланову перевірку ПФУ.

4. Якщо ризики виявлено в діяльності групи ПФУ, які здійснюють аналогічну або подібну діяльність (мають подібний перелік ліцензій), контролюючий орган приймає рішення про направлення такій групі організацій запитів про опитування. Під час формулювання запитань у запиті про опитування враховуються галузеві особливості діяльності організацій.

5. За результатами аналізу відповідей на індивідуальні запити, надіслані відповідно до пункту 3 цього розділу, або відповідей на запити про опитування, надіслані відповідно до пункту 4 цього розділу, контролюючий орган:

1) не здійснює додаткові дії щодо організації, якщо виявлені під час моніторингу ризики не підтвердились, або якщо організація добровільно виконала усі вимоги статті 39³ розділу I Кодексу та усунула всі виявлені порушення, про що повідомила контролюючий орган у відповіді на запит у порядку, визначеному статтею 73 глави 7 розділу II Кодексу; або

2) приймає рішення про проведення документальної позапланової перевірки щодо тих організацій, які не надали відповідь на запит, надали неповну відповідь або якщо у відповіді на запит контролюючий орган виявив або підтвердив наявність можливого порушення ПФУ вимог статті 39³ розділу I Кодексу.

6. За результатами узагальнення інформації, отриманої під час моніторингу за кожен звітний період, контролюючий орган може визначити ПФУ або групу ПФУ з високим ризиком невиконання або порушення вимог Загального стандарту звітності CRS (далі – ПФУ з високим ризиком).

ПФУ з високим ризиком підлягають щорічному моніторингу шляхом опитування протягом 3 календарних років, починаючи з 01 січня календарного року, що слідує за роком визнання організації ПФУ з високим ризиком.

ПФУ вважається ПФУ з високим ризиком, якщо в попередніх звітних періодах притягалась до відповідальності за вчинення систематичного умисного (більше двох разів протягом безперервного періоду у 24 календарні місяці) або іншого істотного порушення вимог статті 39³ розділу I Кодексу в частині, що стосується виконання Багатосторонньої угоди CRS та Загального стандарту звітності CRS.

IV. Опитування

1. Опитуванням є запит про надання інформації, що містить перелік наперед визначених контролюючим органом питань, згрупованих за галузевою ознакою (наприклад, опитування страховиків або банків) чи за іншим критерієм (наприклад, опитування системно важливих банків або опитування ПФУ з високим ризиком).

Опитування може проводитися контролюючим органом у межах моніторингу та за результатами аналізу інформації, визначеної у пункті 4 розділу I цього Порядку.

Контролюючий орган проводить опитування щодо таких організацій (далі – суб'єкти опитування):

організації, які самостійно не визначили себе ПФУ, але в діяльності яких виявлено індикатори (ознаки) порушень, визначені в пункті 2 розділу II цього Порядку;

організації, які стояли на обліку у контролюючому органі як ПФУ, але подали заяву про їх зняття з обліку у зв'язку з невідповідністю організації ознакам ПФУ відповідно до підпункту 2 пункту 15 розділу II Порядку взяття на облік та зняття з обліку фінансових агентів, які є підзвітними фінансовими установами для цілей багатосторонньої угоди компетентних органів про автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки та загального стандарту звітності та належної перевірки інформації про фінансові рахунки, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30 серпня 2023 року № 468, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 вересня 2023 року за № 1618/40674;

ПФУ, у діяльності яких протягом двох поспіль попередніх звітних періодів виявлено два або більше індикатори (ознаки) порушень, визначених у пункті 2 розділу III цього Порядку;

ПФУ, які подають «нульові» звіти за три або більше звітні періоди поспіль; групи організацій або групи ПФУ з високим ризиком, які визначені відповідно до пункту 6 розділу III цього Порядку.

2. Запит про опитування складається відповідно до вимог статті 73 глави 7 розділу II Кодексу та надсилається організаціям у порядку, визначеному статтею 42 глави 1 розділу II Кодексу.

3. Контролюючий орган формує перелік питань для опитування та їх зміст з урахуванням рекомендацій Організації економічного співробітництва та розвитку, інформації від іноземних компетентних органів та на підставі узагальнених матеріалів моніторингу.

4. Суб'єкт опитування зобов'язаний надати інформацію на запит про опитування протягом 30 календарних днів з дня отримання запиту в порядку, визначеному статтею 42 глави 1 розділу II Кодексу. Контролюючий орган має право встановити інший (продовжений) строк для надання відповіді, про що зазначається в запиті про опитування.

5. Опитування однієї ПФУ не може проводитися частіше, ніж один раз протягом календарного року.

Діяльність ПФУ, які подають «нульові» звіти за більше, ніж три звітні періоди поспіль, підлягає опитуванню не рідше одного разу на 3 роки.

6. Суб'єкти опитування зобов'язані надати відповіді на всі питання запиту про опитування. У разі ненадання відповіді на будь-яке з питань, відповідь вважається неповною.

7. Матеріали відповідей на запити про опитування обробляються контролюючим органом та використовуються для планування документальних перевірок організацій.

**Директор Департаменту
міжнародного оподаткування**

Людмила ПАЛАМАР